

Aan: het College van Burgemeester en Wethouders van Amsterdam
t.a.v. de heer A. Scholtes, wethouder Zorg en Maatschappelijke ontwikkeling
Postbus 202
1000 AE Amsterdam

Amsterdam, 17 mei 2023

Onderwerp: Gevraagd advies van de Stedelijke Wmo-Adviesraad Amsterdam over
Verhoging Eigen Bijdrage

Geachte heer Scholtes,

Hierbij stuurt de Stedelijke Wmo-Adviesraad u het gevraagde advies over de Verhoging Eigen Bijdrage. U heeft het voornemen om de eigen bijdrage Wmo te verhogen per 01-01-2024 van € 14,10 naar € 19,00 per maand.

Huidige situatie

- Het door het rijk vastgestelde maximumbedrag per maand is € 19,00, ongeacht de hoeveelheid hulp die wordt ontvangen.
- De gemeente Amsterdam heeft er eerder voor gekozen om het maximumbedrag niet te vragen. De maximale bijdrage in Amsterdam bedraagt nu € 14,10.
- De bijdrage kan lager of zelfs op nihil worden gesteld afhankelijk van de leeftijd en gezinssituatie van de cliënt.

Wat verandert er?

- De gemeente Amsterdam wil per 1 januari 2024 aansluiten bij het landelijke tarief en de eigen bijdrage verhogen naar € 19,00 per maand.
- In de Voorjaarsnota van het Rijk (dd. 28-04-2023) staat vermeld dat het abonnementstarief per 1-1-2026 zal worden afgeschaft en dat daarvoor in de plaats een inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor de gehele Wmo komt.
- Het landelijke wetsvoorstel rondom de "Passende Eigen Bijdrage", en dus de invoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage, voor Hulp bij Huishouden wordt ingetrokken. Invoering wordt voorzien voor 2026.
- Helaas is nog veel onzeker en onduidelijk. De raad zal via de raadsvoordracht nu op hoofdlijnen worden geïnformeerd over de recente ontwikkelingen. Zij zal pas op een later moment, wanneer meer bekend is over een nieuw wetsvoorstel, verder worden geïnformeerd. Invoering wordt immers nu pas voorzien voor 2026.
- De Wmo-adviesraad zal door de raad hierin worden meegenomen.

Aan de Wmo-Adviesraad wordt gevraagd om op drie punten een advies uit te brengen:

1. Dat de gemeente Amsterdam zich, net als andere gemeenten, aansluit bij het landelijke tarief voor Wmo-producten door de eigen bijdrage vanaf 1 januari 2024 te verhogen van € 14,10 naar € 19 (prijspeil 2023) per maand, inclusief jaarlijkse indexatie. Dit betekent op jaarbasis dat cliënten bijna € 60 meer moeten betalen aan eigen bijdrage Wmo.

2. De Wmo-producten Aanvullende Individuele Ondersteuning en Dagbesteding te blijven uitzonderen van het betalen van een eigen bijdrage.
3. De Verordening “Maatschappelijke ondersteuning Amsterdam 2015” aan te passen. Waarbij nu vooral geldt dat de verhoging per 2024 nog meer van belang is, omdat wijzigingen op de eigen bijdrage pas per 2026 gaan gelden, in plaats van 2025. Immers, de gemeente zou anders tot 2026 inkomsten missen die noodzakelijk zijn om zorg en ondersteuning aan de meest kwetsbare inwoners te kunnen blijven betalen.

De Wmo-adviesraad adviseert op de drie bovenstaande punten als volgt.

Ad 1) Ons advies is positief

- Een eigen bijdrage vragen voor voorzieningen is in algemene zin redelijk en billijk.
- Aanpassing van de eigen maandelijkse bijdrage naar het landelijk niveau is voldoende beargumenteerd.
- Uitgangspunt is dat maatwerk en nihilstelling mogelijk blijft en wordt verleend aan een ieder dit nodig heeft. Nu de eigen bijdrage op jaarbasis bijna € 60 hoger wordt, zullen meer mensen in betalingsproblemen komen. Deze verhoging komt immers boven op de gevolgen van de inflatie zoals duurdere boodschappen en kleding, huurverhoging, hogere energierekening etc.
- De Wmo-Adviesraad vraagt hier aandacht voor te hebben en adviseert een ruime(re) regeling te ontwikkelen voor maatwerk en nihilstelling van de eigen bijdrage. Het gaat dan dus om een aanvulling op de regeling voor betalingsproblemen. Hierbij wordt geadviseerd niet alleen de minima maar ook de middeninkomens mee te nemen.
- De Wmo-Adviesraad geeft een dringend advies, om actief de cliënten erop te wijzen dat het mogelijk is om een vrijstelling aan te vragen en ook om erbij te vermelden hoe, en waar, dit dient te gebeuren. Het is belangrijk om dit in dezelfde brief te vermelden, waarin de verhoging van de eigen bijdrage wordt aangekondigd.

Ad 2) Ons advies is positief

- De Wmo-Adviesraad ondersteunt de beslissing van de gemeente Amsterdam, om Algemene Individuele Ondersteuning, en Dagbesteding te blijven uitzonderen van een eigen bijdrage. Gezien deze doelgroep, is het vragen van een eigen bijdrage hiervoor, niet doeltreffend.
- Het baart de Wmo-Adviesraad zorgen, dat in de voorjaarsnota 2023 expliciet benoemd wordt dat een eigen bijdrage voor Dagbesteding wél weer zal worden gevraagd: Het kabinet gaat de eigen bijdrage Wmo-voorzieningen opnieuw invoeren, **zoals voor dagbesteding** en huishoudelijke hulp. (blz 25 van de voorjaarsnota. De vetgedrukte belettering is van schrijver dezes).
- De Wmo-Adviesraad wil graag horen, of, en hoe, de genoemde uitzondering door de gemeente kan worden gegarandeerd, gezien de landelijke ontwikkelingen.

Ad 3) Ons advies is positief

- Het is redelijk dat de gemeente Amsterdam, door de eigen bijdrage te verhogen naar het maximumbedrag, probeert om de zorg en ondersteuning vanuit de Wmo betaalbaar en toegankelijk te houden.
- Uitgangspunt is dat voor de jaren 2024 en 2025, de vaste maandelijkse bijdrage wordt gehandhaafd, voor alle cliënten van de Wmo.
- Het herinvoeren van een inkomensafhankelijke bijdrage, zal door de Wmo-Adviesraad, mettertijd opnieuw worden beoordeeld.

Hiernaast heeft de Wmo-Adviesraad een aantal prangende vragen en opmerkingen met het oog op de toekomst. Naar aanleiding van de nieuwe ontwikkelingen door de aangekondigde wijziging in de Voorjaarsnota, is er veel nog onduidelijk. Gesproken wordt over de herinvoering van de eigen bijdrage, zoals in 2015. Deze ontwikkelingen zullen wij nauwgezet volgen. De Wmo-Adviesraad wil graag, zodra er meer duidelijkheid is, inzicht krijgen in de onderstaande punten:

1. Komt er een maximumbedrag dat kan worden gevraagd aan cliënten voor een bepaalde voorziening zoals woningaanpassing of scootmobiel?
Voor een woningaanpassing betaal je een eigen bijdrage totdat de werkelijke kosten zijn betaald. Voor een traplift of aanpassing badkamer is dit al snel een fors bedrag oplopend tot in beginsel € 10.000,- maar soms nog hoger is. Ook het jaar in jaar uit betalen van een bijdrage voor een scootmobiel of fiets overtreft, zeker als er sprake is van een hoge(re) eigen bijdrage, de kosten van een nieuwoorkoop. Een client betaalt voor zo'n voorziening immers zolang de voorziening in bezit is. De Wmo-Adviesraad vindt het niet reëel dat een cliënt alle werkelijke kosten moet betalen of onbepakt "huur" voor een voorziening die hij in bezit heeft. Een maximaal bedrag van 50% van de werkelijke kosten of een maximale duur van 1 jaar is veel reëler.
2. Wat wordt de maximale hoogte van een maandelijkse eigen bijdrage? De hoogte van de eigen bijdrage, zoals deze werd geheven voor de invoering van het abonnementstarief, kon oplopen tot ongeveer € 800,- per maand. Met name de middeninkomens betaalden in het verleden relatief gezien hoge bijdragen iedere maand. Het stellen van een grens voor de maximale hoogte van een maandelijkse eigen bijdrage is aangewezen.
3. Wordt de inkomensafhankelijke eigen bijdrage apart berekend per geleverde hulp of voorziening? In de situatie vóór 2015, was het voor huishoudens problematisch dat de eigen bijdrage werd gestapeld. De eigen bijdrage kon daardoor zo hoog oplopen, dat bepaalde hulp vanuit de Wmo niet werd aangevraagd.
Belangrijk blijft, om voor ogen te houden dat het hier gaat om nodige, en rechtmatige zorg. Wanneer een cliënt bijvoorbeeld een eigen bijdrage betaalt voor een traplift en een scootmobiel, èn dan ook een eigen bijdrage moet betalen voor huishoudelijke hulp, dan kan het zijn dat de huishoudelijke hulp niet wordt aangevraagd. Dat is een onwenselijke situatie. Ook een alleenstaande met alleen AOW, kan hulp weigeren omdat de eigen bijdrage wordt gevraagd. Niet iedereen vindt de weg naar vrijstelling aanvragen.
4. Indien er een eigen bijdrage komt voor huishoudelijke hulp, hoe wordt die bijdrage dan berekend? Wordt dat een standaardbedrag of wordt de eigen bijdrage afhankelijk van het aantal geleverde uren huishoudelijke hulp? Zo ja, dan ook hier de vraag: wat is het maximum?
5. Bij de aanschaf van een vervoersmiddel, middels een PGB, is het jaarlijks te besteden bedrag, dat beschikbaar is na de aanschaf, niet kostendekkend voor onderhoud, verzekering en ANWB-lidmaatschap. Hoe verhoudt zich dit tot een eigen bijdrage?
6. Wordt er gekeken naar de situatie van chronisch zieken? Deze groep ziet op veel terreinen een toename en stapeling van kosten. Denk aan hoge energierekeningen, de medische eigen bijdrage die ieder jaar opnieuw volledig wordt betaald, etc. Wordt deze groep, indien nodig, extra gecompenseerd?

De Wmo-Adviesraad vraagt u om de effecten van de verhoging van de eigen bijdrage goed te monitoren en cliënten actief te wijzen op de mogelijkheid van clientondersteuning.

Met vriendelijke groet,
namens de Stedelijke Wmo-Adviesraad van Amsterdam,

Jeanette Kok, voorzitter a.i.